

Juanita Lizarraga Yaben
Ergoiena, Nafarroa (1923)

Aurkibidea

Biografia

Dorraon (Ergoienan) jaioa 1923an. Aita Dorraokoa bertakoa zuen eta ama, berriz, Zuhatzukoa (Arakil).

Zintak

ERG-008

- **Proiektua:** Koldo Artola: Ziorditik Uztarrozeraino
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artola Kortajarena, Koldo
- **Data:** 2000-01-01
- **Iraupena:** 6 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea:** Artola Kortajarena, Koldo

ERG-010

- **Proiektua:** Solstizioen inguruko ospakizunak Nafarroako zenbait hizkeratan emanak

- **Elkarrizketatzailea(k)**: Artola Kortajarena, Koldo
- **Data**: 2000-01-01
- **Iraupena**: 8 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea**: Aranzadi elkarte

Pasarteak

1. Lihoaren inguruko lanak

- **Erref**: ERG-008/001
- **Iraupena**: 0:03:53. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:03:53
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Lihoa (linua) eta ehuleak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

<p>Lihoaren inguruko lanak. Lihoaren lore urdina jasotzen zenetik ehuleari haria eraman arteko prozesua.</p>

Transkripzioa

- Kontatzen ahal duzu pixkat?
 - Kontatu? pues e... esan biar duzut: ori ereitten tzan, e... últimos de setiembre, bei, últimos de setiembre, eta, e... akatziak o urriyak -urriya da, guk urriya satou setienbrei- jarri bizuen ya, jeiyo, bi orriten; geo, jei-, jeiyotzen tzan? zaborra atratzen tzakiyon dena ondo, zaborra ta, uzten tzan garrbi-garbi-garbia! ta atatzen tzuen, loria, urdin bet, oso lore politta atatzen floria, flore urdin polli bet atatzen tzuen. Eta gio eitten zakiyon, flore ura botatzen zakiyon berrie? aziya, eta ya pixket eitten tzakiyon garäiyan aziy ura? eitten giñuen atra, zeñetati; zeñetatë atatzen giñuen? lotzen giñuen ee... paxotan? eta ematen giñuen ubeldia. Ubeldian putzu aundi bat eoten giñuen? paatzen giñozkoon e... arriyek geiñen? t'egoten tzan, bedratzi eun ta bedratzi e... gou, utsin, sartuta. Geo atatzen giñuen utseti? ta paatzen giñuen iruzkiyen, eoten tzan, sekutzen; sekutzen tzan ura? eta sekutzen tzan garaiyen? egun (y)onnaeki? bazian, egurreko, esaten zooruen garbak, iru... iru ojekuek? ta sartzen tza-, jno, miento! lendaixkuan eitten tzan, maz batekin jo-ta, kaskal ura kendu, kaskal ura denna jentzen zakiyon? mazaekiñ, e? dena joka. Ta gëo, jentzen tzakiyon gañien kaskal ura... e, e, orrekiñ? e... mazaeki(n)? pasatzen tzan, iru oro eoten tzian? ba, orixe: trakata-tra! trakatra-tra! trakata-tra! geiltzen tzan, lia bekeleixen, launnnn-laun-laun-laun-laun-launa, ango... eitten tzuen e... ariy ura. Geo pasatzen tzan, katxarro bat eoten tzan olixe anka sartuta, como unas e... púas, burniskuak? an eitten tzan, orrazi, orrazi, te geiltzen tzan fiiiin-fin-fin-fin-fin-fiña, fiña, ossso fiña! geiltzen tzan biar seta bekelaxe? xeda bekeläxe. Eta geo, makil bet zan? makill aundi bet? da makill aundiy értan? ee... e lotzen tzakiyon e... katxarro ura, ille moduko oi? eta e, sartzen giñuen besazpiyen? ta orixe eitten tzakiyon a... alako katxarro (b)ati bueltak emannnda, bueltak emanda, bueltak emanda, bueltak ema(n)? eitten zan e... bera ariya, ariya. Geo, ariy ure eitten tzan garäiyan? eitten giñuzkien te... pillotak; an, katxarro at egurrexkua? e... madejak ee, eitten tzianak? eta, madejak jartzen tzian-da, eitten tzan, e pillot eittekin madejak; ta madejak eitten tzian gareiyan, bi e... alde pati,

lotzen tzia(n)? eta eitten tzia(n), arrixko... -orduen arrixkuak giñazkan, guk, beste atzuk zazkuen de zink- lixuba, lixu berriya, eitten tzana, arropa, dena... egosi ta, e... dena, ta an eitten tzan egosi. An eitten tzan egosi? botatze(n) zakiyon utsa, garbiya? eta... txulo txiki bat ordun, zer itsu berriy arrek? ta, an, kredo errezatzen ziñuen? eta, ya, kredo errezatuta, akaatzen tzan garäien kred ura? ya egosik zegon e... ura, lixib ura egosik zegon. Pues, geo? eitten giñuen fan e... labaderua? aundi-aundi-aundiya jo ta garbittu? eta eitten tzan sekatu, iruzkiyan, e? iruzkiyän. Eta geo, eitten tzian, pillotak? eta ematen giñuen a hacer. Etxarrin eoten tzan e... tejedorëa, bai, tejedore...

- Ehuntzalea?

- Be, auntzalia, bei, auntzalia; an eitten tzuen e... auntzalia zan, eta an eitten tzuke ee... tela? o eitten tzittüen e... olako... beste gañen metruat o... zeotzer e... de ochenta centímetros o... metrua? da eitten tzuen tela, ta geo eitten zittuen mediek, e? azken josi ta ya está! eta segun nola eitten ziñuen zuk, ola lixtu bat, emannnda... ariyäi, zenbatennnes geixaö ibiltzen ziñuen? eitten tzan, ariyä, fiñaö! ta aria fiñaö egiten zaneekin? pues media ayek izaten tzian, e mia(o)kuek, eitten balen bazien mantak arek? nola zien e... ura, ori? pues izain tzian meindiriek e... latzak! latzak, gogorrak!... gutxi badot oainikan ee... meindiriek e, mises, jo! menudas sábanas!...

2. Basaloa nola egiten zen

- **Erref:** ERG-008/002
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:03:53. **Bukatu:** 00:06:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artoa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

<p>Basaloa zer zen eta nola egiten zen.</p>

Transkripzioa

- En cambio...

- Kontatu zer den basalo hori.

- Basalua? pues basalua eitten tzan e, con e... harina y... con harina de maíz? ogiya eitten tzan bekelaixe, eta sartzen tzan labia? ogiyeikin batia, eta nola baitzen tzan e, lodiya? pues biar izeten tzuen, ogiye pekelixe? e... arrek e, egost-, e... erretzen, labien, be denbora; pues iguäl e... iru ordu kuarto? o... garäi beteko labiei. Eta, atatzten tzian, aber nolabit e, aberr eiñik doin, ta atatzten tzuen e pal atekin kanpoa? ta jotzen zooruen? da, pon-pon-pon eitten badën bazuen? oindiken denbora geixago egon bizuen labie, eoten tzuen beste bosten bat minutos o lo que sea? atatzten tzuen da, pan-pan-pan... kanpoa; ya está. En cambio taluk eitten dia, al momento; jartzen da talaburneki? botatzen dakiyo masa? eta e... a... a los e... pocos segundos ein da, oi e.

- Talaburniya, e?

- Bai.

- Eta zenbat pixatzen zuen basalo horrek?

- Pues e, basalu orrek e iguel e pixatuko tzuen? e... orduben ez zian e... etzian pixubek e... kilokuek? izeten tzian e... de libras, pixuek izeten tzian de libras? eta ezti pa nik e, iru... libera o, lau libera o, ortaa...

- (Migel Razkin, berriemailearen senarra:) Xegun nola eitten tzen, batzuk

aundixaö beste atzuk txikixaö. Eztaki nik, be(i); batzuk aundixaö beste atzuk txikixau, ola...

- Zenbat egunetako zen?

- Pues yo qué sé... arrek e, bi egun t'erdí? ola kuntatzen tzugun... bei; bei, en cambio au te, ente-, ta obe eitten tzan, gotzo-gotzo-gotzoa? kontserbatzen tzan, tierno, e? bei. Kutxa bat egoten ginuen? kutxa artan jartzen giñuen? meindre (b)at eon, eskua botatzen giñon e geñetik? eta egoten zian e... bei, konkurso ona eitten tzan.

3. Dorraoko San Juanetako ospakizunak

- **Erref:** ERG-010/001
- **Iraupena:** 0:06:17. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:06:17
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

<p>Dorraoko San Juanetako ospakizunak. San Juan ermita.</p>

4. Dorraon, Eguberrietan, etxez etxe eskean

- **Erref:** ERG-010/002
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:06:17. **Bukatu:** 00:08:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

<p>Eguberrietan etxez etxe eskean kantari ibiltzeko ohituraren inguruan hitz egiten dute.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-12-19

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com